

PLAN PRATIQUE DU NOUVEL OSTENDE.

Europees getinte straatnamen

1865 is een belangrijk jaar in de geschiedenis van onze stad. Dat jaar werd Oostende van zijn militaire functie ontheven, de daaruit voortvloeiende ontmanteling van de vestingen zou het uitzicht van de stad grondig veranderen.

Door de afbraak van de stadswallen, het dempen van de grachten en het verdwijnen van de talrijke bastions kwamen heel wat gronden vrij.

Tussen de eigenaar van deze gronden, de Belgische Staat en Louis Delbouille wordt in 1874 een conventie gesloten. Deze Luikse notaris wordt concessionaris van de gronden, hij zal zorgen voor de verkaveling en de verkoop van de bouwpercelen.

Het overgrote deel van deze percelen lag ten westen van de oude binnenstad, verder enkele blokken tussen de Noordlaan (nu Van Iseghemlaan) en de Zeedijk en enkele blokken in het noordoosten palend aan de Visserskaai.

Met het traceren van nieuwe lanen en straten rees ook de vraag naar de naamgeving.

Tot dan waren de meeste straten in de oude binnenstad min of meer historisch tot stand gekomen. De ligging (Kapucijnenstraat, Westmolenstraat), hun oriëntering (Ooststraat, Weststraat), de beroepen (Lijnbaanstraat) die er werden uitgeoefend, een belangrijk figuur (St.-Jozefstraat, Albertstraat) of een feit hadden veelal hun naam bepaald.

In die periode zit Oostende duidelijk in de lift.

Koning Leopold II, de belangrijkste gast van onze stad, wil van Oostende de eerste badstad van Europa maken. De persoonlijke belangstelling van onze vorst wekt ook de buitenlandse interesse voor Oostende op. De talrijke verblijven van de koninklijke familie met hun gevolg maakt dat Oostende *the place to be* wordt van de Europese *beau monde*. Met een spoorwegverbinding tot in het centrum van de stad en de maalboten die dagelijks aanlegden, was onze kuststad gemakkelijk te bereiken. Een koninklijke uitstraling en een sterk toegenomen mobiliteit van de reiziger maakten van Oostende een internationaal trefpunt.

Om de talrijke buitenlandse toeristen te plezieren vonden de Oostendse gemeenteraadsleden het dan ook aangewezen om de nieuw aan te leggen straten de naam toe te kennen van een Europese hoofdstad.

Eugène Bochart, auteur van het werkje *Ostende ancien et nouveau*, pleitte, in een schrijven aan de Oostendse gemeenteraad, om de nieuwe straten te noemen naar enkele bekende Oostendse figuren zoals Belpaire, Besage, Hamman en Van Maestricht.

Het College van Burgemeester en Schepenen had echter reeds de eerder door de gemeenteraad genomen beslissing uitgevoerd en namen toegewezen aan de nieuwe straten.

Op een plan van de verkaveling, *Plan pratique du nouvel Ostende*, uitgebracht door Louis Delbouille in 1879, ontdekken we volgende nieuwe straatnamen.

In het noordoosten tussen blok 10 en 10bis: de Boekareststraat (*rue de Bucharest*), hoofdstad van Roemenië.

In het noordoosten tussen blok 7 en 9: de Londenstaat (*rue de Londres*).

De meeste terreinen lagen ten westen van de oude binnenstad en van de pas aangelegde Leopoldlaan (*avenue Leopold*), in 1956 gewijzigd in Leopold II-laan.

Ten noorden van het Leopoldpark vinden we namen terug van enkele midden Europese hoofdsteden als:

- de Parijsstraat (*rue de Paris*), sedert 1888 de Koningsstraat;
- de Berlijnstraat (*rue de Berlin*) na de Eerste Wereldoorlog gewijzigd in de IJzerstraat;
- de Warchauststraat (*rue de Varsovie*), hoofdstad van Polen;
- de Wenenstraat (*rue de Vienne*), hoofdstad van Oostenrijk, na de Eerste Wereldoorlog werd dit de Kemmelbergstraat;
- de Brusselstraat (*rue de Bruxelles*).

Ten zuiden van het Leopoldpark werden volgende nieuwe straten getrokken:

- de Stockholmstraat (*rue de Stockholm*), hoofdstad van Zweden, het noordelijk deel van de straat kreeg in 1961 de naam van Kanunnik Dr. Louis Colens;
- de Kairostraat (*rue du Caire*), hoofdstad van Egypte;
- de Amsterdamstraat (*rue de l'Amsterdam*), hoofdstad van onze noorderburen;
- de Constantinopelstraat (*rue de Constantinople*), hoofdstad van Turkije, later gewijzigd in Ieperstraat.

De Sint-Peterburgstraat (*rue de Petersbourg*), hoofdstad van Rusland, bakende de westkant van het Leopoldpark af, in 1953 kreeg deze straat de naam van de

Oostendse kunstschilder Leon Spillaert. In het verlengde ervan, ten zuiden van de *boulevard du Midi* of de huidige Alfons Pieterslaan, is er nog de Romestraat (*rue de Rome*).

De idee om straten te noemen naar een provincie, een Europese hoofdstad of land kende navolging bij de verdere westelijke uitbreiding van Oostende, na de aanhechting van Mariakerke in 1899. De uitgetekende plannen toonden straatnamen van Europese landen, die ondertussen alle van naam zijn veranderd, zoals:

- Denemarkenstraat (*rue de Danemark*) of de huidige Anjelierienlaan;
- Ruslandstraat (*rue de Russie*), in 1938 gewijzigd in de Lijsterbeslaan;
- Noorwegenstraat (*rue de Norvège*), in 1937 veranderd in de Vergeet-mij-nietjeslaan.
- Zwedenstraat (*rue de Suède*), in 1938 werd dat de Meibloempjeslaan;
- Italië- en Frankrijkstraat (*rue de l'Italie* en *rue de la France*), in 1938 de Rozenlaan geworden;
- Engelandstraat (*rue de l'Angleterre*), in 1938 bedacht met de Esdoornlaan;
- Oostenrijk- en de Hollandstraat (*rue de l'Autriche* en *rue d' Hollande*), de huidige Wilgenlaan.

Het internationale karakter en de binding met Europese lidstaten vindt men bijvoorbeeld ook terug in de Istanboelkaai. Deze niet-officiële benaming voor de Stoombotenkaai is een verwijzing naar het feit dat Oostende een schakel vormde in een Europese snelweg, die door België, Duitsland en Oostenrijk de doorvoer verzorgde tussen Londen en Istanboel. Aan deze kaai werden voertuigen ingescheept naar Engeland. Vanaf 1936 gebeurde dit met het gelijknamige schip *London-Istanbul*.

Deze opsomming van straatnamen die verwijzen naar onze gebondenheid met Europa, is zeker niet limitatief. Andere voorbeelden die passen in dit concept zijn bijvoorbeeld de Wellingtonstraat, Napoleonlaan, Sir Winston Churchillkaai, belangrijke figuren voor Oostende, maar die vooral een grote rol gespeeld hebben in de Europese geschiedenis.

Tot slot, een straatnaam die zeker niet mag ontbreken is de Europagalerij, gelegen onder het Europacentrum. Dit flatgebouw, dat dateert van 1971, met zijn 34 verdiepingen en een hoogte van 100 meter, markeert als het ware Oostende aan onze West-Europese kustlijn.

Bronnen

- Bochart, Eugène. *Ostende ancien et nouveau. Dictionnaire historique des rues, places, monuments, promenades, etc.* Bruxelles, (1865).
- Constandt, Marc. *Delbouille en Dujardin, twee pioniers van het Oostends Toerisme.* Brugge: Marc Van de Wiele, 1981.
- Deschacht, Daniel. *Straatnamen van Oostende van A tot Z.* Oostende, 1998.
- Oostende, kruispunt van Europa, een koninklijke stad.* Knokke: Mappamundi, 1985.
- Oostende. Stadsbestuur. *Bulletin Communal.* 3 juli 1875 & 27 juni 1876.
- Sonnet, L., graveur. "Plan pratique du nouvel Ostende". Parijs: drukkerij Becquet.
- Verbouwe, A. "O 873".
-